

Na

Popis Publiczny Uczniów

Szkoły podwydziałowéy ewangelickiéy

N. A. W. w Warszawie

odbywać się mający w kościele ewangelickim dnia 3go Października r. b.
od godziny 9. z rana do 12éy, a po południu od godziny 3. do 6éy, i
dnia 4go Października od godziny 9. z rana do 12

Rektor, Profefsorowie i Nauczyciele

Prześwietną Publiczność

uniżenie zapraszają.

W WARSZAWIE 1814 ROKU.

W upłynionym roku szkolnym, z którego teraz Prześwietnéy Publiczności sprawę zdadź mamy, i Instytut nasz doznawał wpływu czasów krytycznych, o którym obszerniey się rozwodzić nie iest tu mieysce; raczey złożyć chcemy dzięki nacyzulsze Opatrzności Boskiéy i wspaniałomyślnym iéy namiestnikom, że ieszcze w takim, w którym się znayduiemy, iesteśmy stanie. Oprócz przeszkód powszechnych a ztąd i dla szkoły naszéy osobliwie we względzie ekonomicznym wynikających, i te nie ustały, o których się w ostatnim programmacie wspomniało, i następujące ieszcze zaszły odmiany. Po śmierci J Pana *Knoblauch*, trzeciego Profelsora szkoły naszéy, którego mieysce dla braku osób posiadających wszystkie do niego potrzebne przymioty, ieszcze nie iest osadzone, klasa druga nie miała tylko zastępców *JJPP. Kozłowskiego i Chraszczewskiego*, z których pierwszy iuż od Marca r. b. drugi od Maia r. b. z niemalym przykładają się pożytkiem. Ale zaprzec nie można, że inaylepsze zastępstwo nie iest tylko zastępstwem. — Woyna krwawa roku 1812. i 13. wycieńczała i wypróżniała seminaria za graniczne, z których szkoła nasza zwyczajnie nauczycieli swoich odbierała, a starania nasze o osadzenie tego wakansu aż do tego czasu były nadaremne. — W innym zaś względzie powiększyła się liczba nauczycieli z łaski Prześwietnéy Dyrekcyi Edukacyi Narodowéy, która przychyliając się do osoby dozoru naszego, patentować raczyła J Pana *Woyciecha Stanisława Kodałowskiego*, Profelsora Szkoły Artylleryi i Inżynierów, na nauczyciela ięzyka polskiego etatowego. — Przyim łaskawie, Naywyższą Magifstraturo, hołd winnego uszanowania i uwielbienia, który Ci za opiekę twoię oycowską i nad naszą szkołę rozciągniętą, sercem wdzięczném tu składamy. Niech przybycie męża tego, nie mniéy szacownego ziego talentów iako z charakteru przykładnego, nadaie nowego pochopu uczniom naszym do wydoskonalenia się w ięzyku oyczytym. Wy zaś, kochane dzieci, korzystajcie z tego dobrodzieystwa Prześwietnéy Dyrekcyi Edukacyi Narodowéy! Ubiegajcie się o ten cel chwalebny, który iedynie dla was iest wskazany! Starajcie się, abyście kiedyś mogli bydź użytecznemi oyczyźnie równie w oyczytym ięzyku. Pokóy w krótce całemu światu wrócony potężném i błogosławioném ramieniem *ALEXANDRA* Wielkiego, nakłada i na was świętą tę powinność fiarania się tém bardziéy o oświecenie i nauki, im obszernieysze wam się otwiera pole w tym zawodzie zasłużenia się dobrze oyczyźnie, która nie tylko wymaga od was maitku i krwi w czasie krytycznym, ale więcéy ieszcze ta-

entu i zdatności w czasie spokojnym. Prawdziwe albowiem oświecenie, bez którego patriotyzm czczeniem jest słowem, dopiero mu wartości nadaje, bo przysposabia krajowi cnotliwych, użytecznych i przywiązanych do niego obywateli, a ten zawsze najlepszym będzie patriotą, który tym albo innym sposobem najlepiej dla dobra i uszczęśliwienia oyczyzny zasłużyć starać się będzie.

Dla wygody Prześwietnéj Publiczności i umknienia częstych powtarzań, kładą się tu imiona Profesorów i Nauczycieli, iako też nauki przez nich dawane.

Klasa pierwsza czyli Elementarna. — JPan Braun uczył Języka Niemieckiego w pierwszym i drugim oddziale; JPan Dobrzyński Języka Polskiego, zgłoszkowania t. i. czytania i pisania. Rachunki dawał JPan Braun w drugim, a JPan Dobrzyński w pierwszym oddziale.

Klasa druga. — JPan Konrektor Tetzner dawał Kalligrafią Niemiecką, JPan Rodakowski Gramatykę Polską, Opisy i Jeometrią; JPan Kozłowski Historią powszechną, Kalligrafią, Język Francuzki i Polski t. i. czytanie i dyktowanie. JPan Chraszczewski Historią naturalną, Rachunki, Język Niemiecki t. i. gramatykę, czytanie i dyktowanie, tudzież Język Łaciński.

Klasa trzecia — Rektor i JPan Rodakowski dawali Język polski, połączonym zaś z obydwóch Klas uczniom pierwszy religią, drugi technologią a późniéj język polski. Oprócz tego uczył ieszcze JPan Rodakowski Historii powszechnéj, połączonej z polską, Fizyki i Jeometrii Wszystkie inne zaś lekcyje w teyże Klasie dawane były przez JPana Konrektora Tetznera.

Rysunki dla uczniów z wszystkich Klas dawał JPan Frey.

Popis publiczny odbędzie się podług porządku w programmacie opisanego, a co do rozkładu na godziny, w następujący sposób.

ROZKŁAD NA GODZINY

Poniedziałek rano od 9. do 12.

Język polski od 9. do 10 $\frac{1}{2}$. — niemiecki od 10 $\frac{1}{2}$ do 11 $\frac{1}{2}$. — łaciński od 11 $\frac{1}{2}$ do 12.

Po południu od 3. do 6. godziny.

Język francuzki od 3 do 3 $\frac{3}{4}$. Matematyka i Fyzika od 3 $\frac{3}{4}$ do 5 $\frac{1}{2}$. Historia powszechna od 5 $\frac{1}{2}$ do 6. — *Wtorek rano od 9. do 12. godziny.*

Jeografia do 9. do 9 $\frac{1}{2}$. Historia naturalna od 9 $\frac{1}{2}$ do 10. Religia od 10 do 10 $\frac{1}{2}$.

Rysunki do 10 $\frac{1}{2}$ do 11. Okazane będą rysunki, formy charakteru, nagrody rozdawane, promocyje przeczytane od 11 do 12.

JĘZYK POLSKI

Klasa I. z dwóch oddziałów złożona.

Uczniowie téj klasy nie mając innych początków jak tylko że znali głoski polskie i niemieckie, byli powierzeni dozorowi dwóch Nauczycieli tychże języków, którzy codziennie przez godzinę przysposabiali uczniów do składania głosek czyli sylabizowania, a późniéj przyłąpili z uczniami i do czytania.

Nauczyciel języka polskiego używał do tego dzieła elementarnego *Wolskiego*, pod tytułem *Nauka*, gdzie dawał bacność na dobitne i czyfte polszczyzny wymawianie.

Trzy razy na tydzień mieli objaśniany podział głosek na samogłoski i spółgłoski, sposób ich składania i przenoszenia prawidła z jednego wiersza na drugi, gdzie takim sposobem postępowano, że im dawano rozróżnić na przód na ucho tylko wyraz od wyrazu, zgłoski od zgłosek jednego wyrazu i na koniec też litery, z których się składa, a potem dopiero im to pokazywano w książce albo na tablicy.

Dwa razy na tydzień uczyli się małych baiek i wierszy, ale tylko uczniowie więcéj usposobienia mający, inni zaś w tym czasie czém inném zatrudnieni bywali.

Też same deklamacye w godzinach na to przeznaczonych jeden z uczniów zgłoskując dyktował, podczas którego dyktowania poprawiano błędy, a potem uczniowie obowiązani byli w domu toż samo na czyfto przepisać.

Klasa II.

Jeden z Nauczycieli obowiązany z Uczniami tłumaczyć z Polskiego języka na niemiecki, użył do tego dziełka elementarnego *J.P. Wolskiego*, przy czém szczególną bacność dawał na czyfte wymawianie wyrazów, na zachowanie przestanków, kresów i innych znamion' pisańskich, iako też na kształcanie przyzwoitego głosu.

Dla wprawiania zaś uczniów w pisownią polską, dyktowano im w godzinach na to przeznaczonych rozmaite wyjątki, co wszystko potem Nauczyciel w domu przeyrzawszy, poprawiał i liczbę błędów wskazywał, po takiéj poprawie uczniowie przepisywali w domu na czyśto.

Drugi z Nauczycielów obowiązany dawać Grammatykę i ćwiczenia z pamięci, tak zwane kompozycye. Wyłożywszy uczniom ośm części mowy z rozumowaniem, podług którego sami je rozpoznawać i przykłady do tego tworzyć musieli, w iednéj godzinie w tygodniu ćwiczył uczniów w odmianach imion i słów, iako to w przypadkowaniu, liczbowaniu, rodzajowaniu, spiniowaniu, czasowaniu i t. d. zadawano uczniom rozmaite w tym rodzaju przykłady, które sami w domu przerabiali, a po poprawieniu onych w szkole przez samychże uczniów przy głośném w kolei zgłoskowaniu, przepisywali to wszystko na czyśto w domu.

Druga godzina na tydzień obracana była na ćwiczenia domowe, opowiadano im bowiem iakową małą anekdotkę, baykę, bilecik, skargę, prośbę i t. d. co uczniowie pamięcią obiąwszy w domu napisać, a w szkole poprawiwszy, późniéj znowu odpisać na czyśto obowiązani byli.

K l a s s a III.

W tej Klasie powtórzono z uczniami sześć przypadkowań z wyłączeniem które imiona do iakiego przypadkowania należą; nadto przeszli wszystkie czasowania z okazaniem głosek cechowych, przypadkowali, czasowali na pamięć, przykłady sobie zadane z dodaniem zawsze uwag w przypadkowaniu lub czasowaniu zachodzących, a powtórzywszy ośm części mowy, przyślipili do rozbioru tychże, częścią z zadanyéj bayki umieszczając każdą w umyślnéj na to zrobionéj rubryce w domu, w szkole rozbięrali ją ze wszystkimi szczegółami, do czego użyta była Sielanka pod tytułem: Rządny Staruszek.

Nakoniec traktowano o Składniach, Szyku, Rządu i zgody, wszystko podług przepisów w Grammatyce narodowej na Klasę pierwszą i drugą wskazanych.

W godzinach na ćwiczenia przeznaczonych, mieli czasami zadawane podania do wypracowania w listach, notach, skargach, kontraktach i t. d. czasami zaś takowe były im opowiadane, co znowu w domu z pamięci pisać, a po poprawieniu tytułu, odpisywać na czyśto musieli.

W takowém składaniu ćwiczeń obiaśniono im niepełność myśli, zawyłość, przewrotny sens, nieprzystawite wyrazów użycie, cudzoziemszczyzna, niedobitność wyrażenia i t. d.

Prócz tego raz na miesiąc tłumaczyli z Niemieckiego na Polskie, gdzie oprócz uwagi zwracanéj na sposoby mówienia, uczniowie obowiązani byli podług wszelkiéj możności firzédz się błędów grammatycznych, ortograficznych omyłek, opuszczenia wyrazu i tym podobnych, a po przeyrzeniu i po podkrésieniu tychże, sami uczniowie śledzić i te błędy poprawiać musieli.

Dwa razy zaś na tydzień przekładali bayki *Kniaźnina*, *Naruszewicza*, *Wyżeńskiego*, *Niemcewicza*, *Minasowicza* i *Krasickiego* na ięzyk niemiecki, przy czém osobliwie miano wzgląd na własność obydwóch ięzyków i moralność w tychże baykach zawartą. Po poprawieniu tłumaczenia wszkole, musieli ie w domu na czysto przepisać, czasem też te same bayki przerabiać, słowa naytrudniejsze z następujących wypisać i naypiękniejszych na pamięć się uczyć, iako to: Wilk i brytan, kmieć i merkury, kanarki, pies i kot, muły i zhoýcy, lew, niedzwiedź i komor, lew i zwierzęta, zrzebiec i kon fiary, trzcina i chmiel, t, d.

Deutsche Sprache.

Erste Klasse. Hier waren, so wie im Polnischen, zwey Abtheilungen, von welchen die erste wöchentlich viermal in der Buchstabenkenntniß und der gewöhnlichen Lautirmethode geübt und dann zum Lesen weiter fortgeführt wurde. — Geläufiges und richtiges Lesen machte den Hauptgegenstand in der zweyten und höhern Abtheilung aus, wozu man sich des Rochowschen Kinderfreunds viermal in der Woche bediente.

Zweyte Klasse. Die Schüler dieser Klasse wurden zweymal in der Woche im Lesen geübt, wobey man vorzüglich auf Ton und Ausdruck Rücksicht nahm. Zum Leitfaden diente auch hier Rochow's Kinderfreund, aus welchem mehrere Abschnitte gelesen, ins Polnische übersezt und dann als Verstandesübungen mit den Schülern durchgenommen wurden. Um den Schülern das Verstehen und Uebersetzen zu erleichtern und sie zugleich auf den grammatischen Unterricht in dieser Sprache vorzubereiten, mußten sie zu Hause die Haupt- Bey- und Zeitwörter herausziehen und aufschreiben. Dasselbe geschah auch bisweilen mündlich in der Klasse — Zur Uebung in der Orthographie wurden kleine Fabeln, Erzählungen u. s. w. diktirt, corrigirt und zu Hause ins Reine geschrieben, einige davon auch auswendig gelernt. — In der deutschen Sprachlehre hat der Lehrer, nach vorläufiger Bekanntschaft mit den zehn Redetheilen, jeden einzeln nach Adelungs kleiner Grammatik, durchgenommen und die Schüler im mündlichen und schriftlichen Dekliniren und Konjugiren geübt,

Dritte Klasse. Nach einer kurzen Wiederholung der Anfangsgründe wurden die einzelnen Redetheile nach Adelungs Sprachlehre durchgegangen und

besonders die verschiedenen Arten der Zeitwörter und ihre Abänderungen. Sodann folgte die Lehre von der Wortfügung, und zwar namentlich vom Gebrauch der Casus mit Vorwörtern und Zeitwörtern. Ueber jede vorgewogene Regel verfertigten die Schüler Beispiele, welche ihnen mündlich verbessert wurden. Zur Uebung in der Orthographie wurden ihnen kleinere prosaische und poetische Stücke, als Fabeln, Erzählungen, Lieder u. s. w. diktiert und von dem Lehrer zu Hause verbessert; diese wurden dann in das Polaische übersetzt, grammatisch erklärt und zuletzt von den Schülern auswendig gelernt und deklamirt. Zur Bildung des Stils dienten eigene Aufsätze, welche hauptsächlich in Briefen und kurzen Erzählungen bestanden.

L I N G U A L A T I N A.

Lingua latina etiam in nostra tractatur schola, sedratione legis, qua est condita, nunquam non posthabita, quippe quæ non spectat doctos futuros aut literatos, sed tantum opifices atque artifices vitæ communis, qua de causa parum tantum temporis ei tributum est.

Classis prima. Discipuli huius classis semel per septimanam exercebantur in accurata lectione latina, deinde in flectione nominum tam substantivorum quam adiectivorum secundum paradigmata, quæ insunt grammaticæ iuscriptæ: Compendium grammaticæ latinæ, Lipsiæ 1803. Domi vero declinationes perscripserunt & colloquia quædam in linguam polonicam transtulerunt.

Classis secunda. Adolescentulos hanc linguam duabus per hebdomadem horis docuit Corrector Tetzner. Paradigmatibus declinationum repetitis discipuli didicerunt pronomina et paradigmata 4 conjugationum, una cum regulis, quas Compendium grammaticæ latinæ, Lipsiæ editum, exhibet. Præterea e Gedikii Tirocinii sectione quarta narratiunculas quasdam in linguam vernaculam transtulerunt memoriæque mandarunt. Verba denique domi secundum normam perscripta singulis hebdomadibus a magistro correctæ sunt.

L A N G U E F R A N Ç O I S E.

Première classe. Les écoliers de cette classe ayant appris la bonne prononciation des lettres et des syllabes, ont lu quelques morceaux dans la Grammaire de Meydinger. Ils se sont aussi exercés dans les déclinaisons françoises (si l'on les admet) tantôt en recitant par coeur tantôt en écrivant. Ce dernier étoit un objet de l'occupation domestique.

Seconde Classe. On a eu d'abord soin de perfectionner les élèves de cette classe dans la lecture, toujours liée avec la traduction littéraire et libre, par des morceaux du livre élémentaire de Mr. Gedihe. La mémoire a été exercée par des contes en prose tirés du même livre. D'après la grammaire de M. Meidinger, dont on s'est servi, on a traité du nom considéré comme substantif et comme adjectif, du genre et du nombre du substantif avec les règles, qui y ont rapport; des degrés de signification dans les adjectifs; du pronom; enfin du verbe. Les thèmes, contenus dans cette grammaire, ont été constamment traduits de l'allemand en français et corrigés par le maître. On a fini à faire apprendre par cœur la conjugaison des verbes auxiliaires *avoir* et *être*; aussi que des verbes réguliers.

Klassa I. Arytmetyka.

Dawszy Nauczyciel poznać wszystkie cyfry z których się wszelka liczba składa, przystąpił do wyłożenia zasad liczenia zwyczajnego a potem przeszedł z niemi w krotkości cztery znane działania na liczbach niemianowanych, zaczawszy od rachowania z pamięci.

Klassa II. Arytmetyka.

Powtorzywszy Nauczyciel z uczniami liczenie i cztery działania na liczbach niemianowanych, przystąpił do zadawania im przykładów na liczbach mianowanych a zakończył na czterech działaniach Liczb wielorakich.

Jeometrya.

Uczniowie tej Klasy przeszli początkowe definicye Miernictwa, iako to o Linii, Płaszczyźnie, Bryle, o sposobie ich wymierzania, przy czém zadawane im było do tego stosowne praktyczne przykłady. Nadto wykładano im gatunki Linii prostéj, łamanej, krzywéj, kąt i jego gatunki tndzież niektóre Figury iako to: troykąt i jego gatunki, kwadrat, prostokąt czworokąt i t. d. zakończył na kole i opisanii niektórych linii, bliższy z nią związek mający, przerabiali sami podziały na obwodzie koła zwane stopniami a służące do mierzenia kątów.

Klassa III. Arytmetyka.

W Tej Klasse podobnież iak i w poprzedzającéj powtorzono liczenie i cztery działania, tak na liczbach prostych iako też i na liczbach wielora-

kich. Przyśląpiono potem do wykłádania nauki o ułómkach zwycaaynych i dziesiątnych, tudzież o proporcyach, z przyftosowaniem do reguł 3ch na wielu przykłádach praktycznych.

Jeometrya.

Uczniowie tey klasy powtorzywszy wszystkie Definicye i poczátki w klasie poprzedzajácý miane przerabiając wiékszą liczbę przykładow i trudniéjszych stosowanych do praktyki — przyśląpili do rozwiózywania Twierdzeń i zagadnień trzymajác się dzieła Dąbrowskiego przepisanego dla Szkół departamentowych, z którego przeszli Rozdział drugi — to iest o przyftawianiu troykątów, o porównaniu boków w tychże troykątach, na koniec o wykreślaniu tychże troykątów i podziale Linii lub kąta na dwie równe części.

F i z y k a.

Wyłożył Nauczyciel Własności ciał ogólne, iako to: co iest rozciągłość, obiętość, podzielność, przylgnienie, spoyność, skupienie, a ztąd wyprowadził ich troiaki stan, to iest ciał stałych ciepłych i płynnych, mówił dalej o nieprzenikliwości, dziurkowatości, przezroczytości, gęstości, ściśliwości; na koniec o ciepłe i świetle, o własnościach ciepłika i pożytkach z nich wynikajácych, o powietrzu w ogólności i niektórych własnościach, o Barometrze i Termometrze, zakończył na wzmiance o Elektryczności i Magnetyzmie.

Klasa II. Historia Powszechna połączone z Polską.

Podzieliwszy Nauczyciel tę Naukę na 12. Epok, wymienił zdarzenia lub osoby teź epoki ftanowujące, iako to:

(A) *Przed Narodzeniem Chrystusa Pana.*

1. O Stworzeniu Swiata. — 2. o potopie. — 3. • Wyprowadzeniu Izraelitów z Egiptu przez Moyżesza. — 4. O Zburzeniu Troi, ucieczce Eneasza do Włoch i założeniu Miasta Rzymu przez Romulusa i Remusa. — 5. o Cyrusie i temu współczesnych Krezusie i Solonie, — 6. o Alexandrze Wielkim.

(B) *Po narodzeniu Chrystusa Pana.*

1. O Chrystusie i panujácym pod ów czas Auguście. — 2. O Teodozjuszu i zaszłym pod ów czas buncie w Antyochii — 3. O Machometcie. — 4. O Karolu Wielkim — 5. O Krucyatach — 6. O Kolumbie o odkryciu Ameryki iako skutku wynalazku igły Magnesowéy.

K l a s s a . III.

Uczniowie tej klasy biorąc w przód instrukcyę obszerniejsze w pierwszych sześciu epokach, Nauczyciel przyflapił z nimi do wykładania następnych Epok, odczytując zwolna dziełko Schrocka na polski język przełożonego, przy czém uczniowie obowiązani byli, notować sobie trudniejsze do spamiętania wyrazy iako to: osób, prowincyy, miast i t. d. Po odczytaniu i objaśnieniu każdej regułki uczniowie z pamięci odpowiadali na zapytania sobie czynione i następującej lekcyi toż samo powtorzywszy daléy postępowano. Tym sposobem przeszli cztery Epoki, poczynszy od Narodzenia Chrystusa aż do Krucyat, wktórych nie tylko przechodzili Monarchów Rzymskich i innych państw, po sobie następujących ale nadto zmiany iakie kiedy zachodzić mogły, nie omiiając znakomitych mężów którzy się w każdéy epoce naukami lub czém inném wstawili.

J e o g r a f i i a .

K L A S S A II

Okazawszy Uczniom główny podział wiadomych części Swiata, przystąpiono do podziału każdéy szczególności, na iéy Cesarstwa, Krolestwa, udzielne Xięstwa i Rzplite w raz z wyłuszczeniem ich granic, miast stołecznych, rzek i gór znaczniejszych i klimatu. Mowiąc o Xięstwie Warszawskim wymienione im były wszystkie departamenta i powiaty iako też miasta i Urzędy Sądownicze i Administracyjne.

K l a s s a III.

Na globie ziemskim wyłomaczono uczniom pierwsze wiadomości geografii matematycznéy, iako to: o równiku, południkach, w zwrótnikach, o obrocie rocznym i dziennym i t. d. Potem im opisywano krotko wszystkie części Swiata a zwłaszcza Europę we względzie fizycznym i politycznym. Procz tego Uczniowie rysowali karty geograficzne.

Historya Naturalna.

K L A S S A II

Wyłożywszy we wstępie podział rzeczy naturalnych na trzy Krolestwa, przeszedł nauczyciel z Uczniami (podług krotkiego zbioru P. Funke) sześć gromad Zoologii wymieniając tylko ciekawe, użyteczne lub szkodliwe zwierzęta. Jak np. z gromady pierwszéy o małpach, o Wielorybie, Słoniu, Lwie i t. d. z gromady drugiey o Strusiu, Sępach, Orłach, Papugach i t. d. z groma: trzeciéy o żabach, węzłach, iaszczurkach, z groma: czwartéy o węgorzu Sledziach: i t. d. z groma: piątéy o rakach, pszczołach, mrówkach i t. d. z groma: szóstéy o Slimakach, Korzałach, polipach i t. d.

Klasa III. Botanika.

Okazawsy podział roślin na klasy, przystąpił nauczyciel do opisania szczególnych, zwracając uwagę na nayużyteczniejsze rośliny Krajowe i obce, tudzież na niektóre rośliny iadowite: przydał nakoniec ogólne wiadomość o Ogrodnictwie i Rolnictwie; wychodził także w tém z uczniami w okolice miasta, aby ich mogli praktycznie lepiej oświecić.

R e l i g i a.

Wyznaczone były dwie godziny w tygodniu tak dla uczniów klasy drugiéy iako też klasy trzeciéy wyznania ewangelickiego A. W. w których się uczyli katechizmu mniejszego a potem tego większego. Podług ostatniego mieli naukę o Bogu, jego istocie, własnościach i sprawach wyznaniu i o stworzeniu, utrzymywaniu i rządzeniu świata, z którą połączona była historia z Biblii S do nich należąca. W domu napisywali co im wszkole opowiadano. Uczniowie innych wyznań mieli w pierwszym półroczu tehnologią a w drugim język polski, gdzie im wykładano znaczenie wyrazów polskich w języku niemieckim.

R y s u n k i

Dawane były cztery razy na tydzień dobranym ze wszystkich klas ucznióm, a to takim sposobem że zacząwszy od kréslenia linii prostych i okrągłych od ręki, wprawiano dzieci w rysowanie różnych części głowy a okazawsy im główne podziały głowy i iey części na tablicy, podawano im wzory większe do kopiowania tak głów iako też osób całkowitych, na których znowu ich główne podziały oznaczone były. Niektórzy rysowali też ozdoby rzemieślnicze, landszafty i rysunki architektoniczne, których zasady przytem im wykładano.

Klasa I. Kalligrafia.

Uczniowie oddziału pierwszego ćwiczyli się naywięcéy na tablicy, a potem z charakterów ręcznych na większych wzorach przysposobionych.

K l a s s a II i III.

W tych Klassach ćwiczyli się Uczniowie w charakterze podług wzorów J Pana Wębusza, których próby okażą, —

Wtorek po południu od 3 do 6 złoży Examen szkoła pańców połączona z Jn. stytutem naszym, z języka polskiego, niemieckiego i francuzkiego. Okazane będą sexterny, roboty kobiece i. t. d.

MARCINA ZAMOYSKIOWA

12193-KZ